

**Consorci d'Educació
de Barcelona**
Generalitat de Catalunya
Ajuntament de Barcelona

INFORME SOBRE LES ESCOLES DE FORMACIÓ D'ADULTS A BARCELONA

16 de febrer de 2010

1.- IMPORTÀNCIA DE L'EDUCACIÓ DE LES PERSONES ADULTES

En els darrers anys s'ha passat d'una concepció de l'educació d'adults de caire assistencial, amb l'objectiu de l'alfabetització i de la socialització de determinats col·lectius d'adults, a una visió molt més àmplia, lligada a la idea de "l'aprenentatge al llarg de la vida", on s'estimula la millora i l'aprenentatge continu per tal d'avançar en la societat del coneixement i en una major cohesió social.

Des d'aquest punt de vista, s'ha de treballar per tal d'aconseguir un model d'educació d'adults integrada en el territori, que treballi en xarxa amb la resta d'agents que actuen en l'àmbit de l'educació d'adults. D'aquesta manera, treballant de forma coordinada amb els diferents agents que actuen al territori, es podrà donar resposta a les diferents demandes i necessitats de les persones adultes.

2.- MARC NORMATIU

La Llei 12/2009 de 10 de juliol, d'educació, estableix que: "l'educació d'adults té per finalitat fer efectiu el dret a l'educació en qualsevol etapa de la vida, a través de programes i accions formatives que garanteixin:

- a) L'educació general i l'accés al sistema educatiu
- b) L'educació per a adquirir competències transprofessionals
- c) L'educació per a la cohesió i la participació social.

Per fer realitat el precepte de la Llei, cal disposar d'una xarxa de centres que assegurí l'oferta en el territori, la coherència i coordinació d'aquesta oferta, evitant buits i duplicitats, i la capacitat d'adaptar-se a noves necessitats en un context acceleradament canviant. Cal, en definitiva, adoptar mesures de planificació de l'oferta d'educació d'adults a la ciutat.

Cal tenir present que fins el maig de 2004 les competències en matèria d'educació de persones adultes corresponien al Departament de Benestar i Família. El traspàs de competències al Departament d'Educació ha permès plantejar de forma més adient els reptes de la integració de l'educació d'adults en el sistema educatiu i la corresponent adequació de la xarxa de centres i aules a les necessitats formatives que tenen avui les persones adultes.

L'Acord de Govern GOV/232/2006, de 27 de desembre (DOGC núm. 4806, de 24-01-07) relatiu a l'educació de persones adultes, assenyala que el model prioritari de centre és un centre específic d'educació de persones adultes que

fa l'oferta educativa prevista per aquest àmbit del sistema educatiu, en qualsevol de les modalitats de formació establerta.

La Ciutat de Barcelona gaudeix d'un règim especial. D'acord amb aquest règim, disposa del Consorci d'Educació de Barcelona que, com a administració educativa, exerceix les competències que li atorga la Llei 22/1998, de 30 de desembre, de la Carta municipal de Barcelona.

El Consorci d'Educació de Barcelona té competències sobre les activitats i serveis relacionats amb l'educació d'Adults i ha assumit la gestió dels centres i aules de formació d'Adults des de l'1 de gener de 2009.

3.- ESTRUCTURA I ORGANITZACIÓ DE L'EDUCACIÓ DE LES PERSONES ADULTES

Objectius de l'educació de les persones adultes

L'educació de persones adultes té per objecte fer efectiu el dret a l'educació en qualsevol moment de la vida. Els objectius específics de l'educació de les persones adultes són:

- a) Formar en els ensenyaments que en cada moment siguin obligatoris d'acord amb les metodologies adequades a la població adulta
- b) Preparar per l'accés a les etapes del sistema educatiu de règim general i de règim especial, si escau
- c) Possibilitar el desenvolupament del projecte personal i professional i la participació social de cada persona.
- d) Informar i orientar les persones sobre les accions formatives més adequades als seus interessos i possibilitats.
- e) Validar les competències adquirides per qualsevol altre via

Els programes i les accions formatives de les persones adultes han d'incloure, almenys, els àmbits següents:

- a) L'educació general i l'accés al sistema educatiu, que comprèn les competències bàsiques, els ensenyaments obligatoris i la preparació per a l'accés a etapes del sistema educatiu.

b) L'educació per competències transprofessionals, que comprèn la formació en tecnologies de la informació i la comunicació i l'ensenyament de llengües

c) L'educació per a la cohesió i la participació social, que inclou l'acollida formativa a persones adultes immigrades, la iniciació a la llengua catalana, a la llengua castellana, a una llengua estrangera, a les tecnologies de la informació i la comunicació i a les estratègies per a l'assoliment de les competències bàsiques.

Una de les finalitats bàsiques de l'oferta educativa dels centres i aules d'educació d'adults, és respondre a les necessitats i demandes formatives de l'entorn.

Ordenació de l'educació de persones adultes

L'educació de persones adultes es pot fer en les modalitats presencial i no presencial. Els criteris de planificació han d'atendre especialment la integració i la complementarietat de les diverses accions formatives, la desigualtat demogràfica entre zones, les persones adultes immigrades amb dèficits educatius i els col·lectius desafavorits en matèria educativa

L'educació de persones adultes es pot impartir en centres específics, establiments penitenciaris i Instituts, segons acord de 2005 definit pel Departament d'Educació. Per tal de facilitar l'accés de les persones adultes es poden crear o autoritzar punts de suport a la formació, de titularitat pública o privada.

Accés

Poden accedir a les accions de formació de persones adultes conduents a un títol oficial vàlid a tot l'Estat, les persones amb una edat mínima de divuit anys complerts l'any natural en què inicien la formació. També hi poden accedir les persones amb una edat mínima de setze anys complerts l'any en què inicien la formació, que tinguin un contracte laboral que els impedeixi assistir als centres educatius en règim ordinari o que es trobin en procés d'obtenir un permís de treball o siguin esportistes d'alt rendiment.

També hi poden accedir els joves de 16 a 18 anys que vulguin preparar-se per fer les proves d'accés a cicles formatius de grau mitjà o facin un curs d'acolliment lingüístic.

Els centres i aules de formació de persones adultes ofereixen, en horari de matí, tarda i vespre, els següents ensenyaments i programes de formació:

- 1.- Ensenyaments inicials i bàsics
- 2.- Formació bàsica
  - Cicle de formació instrumental
  - Cicle d'educació secundària
- 3.- Preparació per a les proves d'accés
- 4.- Competències per a la societat de la informació.

3.1. Ensenyaments inicials i bàsics

Els ensenyaments inicials i bàsics tenen com a objectiu que les persones destinatàries puguin adquirir el grau de competència mínima en les àrees indicades per desenvolupar-se en la societat actual. La inscripció es fa trimestralment

Els ensenyaments inicials i bàsics són

- a) Iniciació a la llengua catalana
  - curs de nivell inicial (acolliment lingüístic)
  - curs de nivell bàsic
  - curs de nivell lllindar
- b) Iniciació a la llengua castellana
  - curs de nivell inicial
  - curs de nivell bàsic
- c) Iniciació a la llengua estrangera
  - anglès de nivell inicial
  - francès de nivell inicial
- d) Iniciació a la informàtica
  - curs de nivell inicial

3.2. Formació bàsica

Aquesta formació inclou des de l'aprenentatge de la lectura, escriptura i el càlcul elemental fins a l'obtenció del títol de Graduat/ada en Educació Secundària.

La formació bàsica s'estructura en dos cicles:

- a) Cicle de Formació Instrumental.
- b) Cicle d'Educació Secundària

Cicle de Formació Instrumental (CFI)

Les persones que assoleixen els objectius del cicle obtenen el certificat de formació instrumental

Cicles d'educació secundària (GES)

Les persones que assoleixen els objectius d'aquest cicle obtenen el títol de graduat/ada en Educació Secundària Obligatoria.

L'obtenció del títol es pot fer:

- Assistent als centres i aules de Formació d'adults i assolint els objectius del cicle. La inscripció es fa trimestralment (durant els mesos de juny, setembre, desembre i març)
- A través de l'Institut Obert de Catalunya (IOC) i els centres de suport de GES
- Superant les proves lliures que, a aquest efecte, es convoquen dues vegades a l'any.

3.3.- Preparació per a les proves d'accés

Aquests ensenyaments tenen com a finalitat facilitar l'accés a la formació professional i a la universitat a aquelles persones adultes que no tenen els requisits acadèmics per accedir-hi:

- preparació per a la prova d'accés a cicles formatius de grau mitjà
- preparació per a la prova d'accés a cicles formatius de grau superior
- preparació per a la prova d'accés a la universitat per a més grans de 25 anys

La inscripció es fa a començament de curs.

3.4.- Competències per a la societat de la informació

Aquestes activitats tenen com a objectiu que l'alumne/a assoleixi les competències bàsiques en tecnologies de la informació i en una llengua estrangera per desenvolupar-se en la societat actual

Comprenen els continguts següents:

- Informàtica a nivell d'usuari
- Llengua estrangera (anglès o francès) a nivell funcional

La inscripció es fa trimestralment en el mateix centre.

Els centres i les aules de formació de persones adultes ofereixen una formació flexible i adaptada i incorporen mètodes d'aprenentatge com l'autoformació que, amb l'assessorament i l'orientació dels professors, fan possible l'elaboració d'itineraris personals adequats als interessos, les necessitats i la disponibilitat horària de cada un. La programació de cada centre canvia al llarg del curs per donar resposta a la demanda de formació amb activitats de durada variable.

4.- SITUACIÓ ACTUAL DELS CENTRES D'EDUCACIÓ D'ADULTS A BARCELONA

4.1. Oferta d'ensenyaments

.L'oferta educativa actual pel curs 2009-2010 (veure Annex 1) s'organitza en els quatre grans àmbits abans esmentats: ensenyaments inicials i bàsics, formació bàsica, preparació per a les proves d'accés i competències per a la societat de la informació.

4.2. Oferta de places i matrícula

Actualment hi ha a la ciutat 13 Centres de Formació d'Adults (CFA), 13 Aules de Formació d'Adults i el centre Can Batlló de la Diputació de Barcelona. En conjunt l'oferta és de 472 grups, 10.904 places en les diferents tipus d'ensenyaments i 10.592 persones matriculades (veure Annex 2).

5.- EL CONSORCI D'EDUCACIÓ DE BARCELONA I LA CONSTRUCCIÓ DEL NOU MODEL D'EDUCACIÓ D'ADULTS DE LA CIUTAT

A partir de l'assumpció de la gestió dels centres d'Educació d'Adults per part del Consorci d'Educació de Barcelona a 1 de gener de 2009, s'ha endegat el procés d'ordenació i planificació progressiva de l'oferta educativa de la formació d'adults de la ciutat en una xarxa única, en la línia d'assegurar la distribució territorial, la coherència i la coordinació d'aquesta oferta, per tal d'evitar buits i duplicitats.

Aquesta ordenació i planificació s'ha treballat en el marc d'una comissió en què hi participen a més de personal tècnic del Consorci d'Educació de Barcelona, directors/es i professorat de Centres i Aules de Formació d'Adults de la Ciutat. A partir del consens en el marc d'aquesta comissió es van endegant les diverses mesures.

També s'ha d'indicar que el desenvolupament d'aquest programa està sent consultat i debatut amb representants d'entitats ciutadanes i educatives com són la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB) i la Federació d'Associacions Culturals i Educatives de Persones Adultes (FACEPA).

Aquesta planificació progressiva, que ha d'adaptar l'oferta educativa actual a les necessitats educatives de la ciutat de Barcelona, té com a principals objectius els següents:

- Atendre el col·lectiu de la ciutat com a una xarxa que permeti la circulació de les persones adultes
- Orientar i donar suport a l'acreditació de competències. Treballar conjuntament amb l'Institut Català de Qualificacions Professionals
- Donar suport al desenvolupament del projecte personal
- Desenvolupar una formació que fomenti la cohesió i la participació social
- Apropar la formació per a la incorporació als cicles formatius
- Potenciar i atendre les demandes i donar les eines per que puguin disposar d'autonomia personal
- Fomentar la metodologia de l'autoformació

- Donar suport als Programes de Qualificació Professional Inicial
- Potenciar les competències per l'assoliment de les llengües
- Fer que els centres d'educació d'un districte siguin els eixos vertebradors de l'educació d'adults, de forma que es faciliti als ciutadans l'accés a l'educació

La distribució de l'oferta ha de tenir en compte les necessitats pròpies de la població de cada territori

Des d'aquest punt de vista, hi ha factors que poden determinar la distribució dels centres i la seva oferta formativa. Entre ells els nivell educatiu, les característiques socioeconòmiques i socioculturals de la població del territori.

S'ha d'establir un sistema d'orientació eficaç i específic per a la població adulta que permeti racionalitzar l'oferta i oferir un servei de qualitat a totes les persones per tal de fer formació al llarg de la vida.

5.1. Mesures de planificació

a) Transformació d'Aules de Formació d'Adults (AFA) en Centres de Formació d'Adults (CFA).

El primer pas ha estat la definició del model de centre de formació d'adults per tal de donar servei a la població de la ciutat de Barcelona. S'ha de potenciar l'orientació, la definició dels itineraris professionals, la definició dels plans de treball i la suma de les sinèrgies formals i no formals per tal de treballar coordinadament amb el territori

Per tal d'assolir aquest objectiu és necessària la transformació progressiva de les Aules de Formació d'Adults encara existents a la ciutat en Centres de Formació d'Adults. Al passar d'AFA a CFA els centres assoleixen un nivell d'homologació suficient per tal de tirar endavant el seu projecte educatiu. Un Centre de Formació d'Adults garanteix l'oferta educativa prevista en cada etapa formativa. A més poden articular aquesta oferta de formació d'una manera més flexible i dinàmica per adaptar-se a les necessitats d'educació dels adults del seu territori. Per altra banda, compten amb un equip directiu que lidera el centre i pot establir relació en xarxa amb la resta d'agents que realitzen educació d'adults al territori.

A més, en el marc del futur desenvolupament dels Districtes Educatius a Barcelona, els centres d'aquestes característiques tindran moltes més

possibilitats de treballar coordinadament amb la resta de centres educatius de l'entorn i, al mateix temps, establir treball en xarxa amb els agents que actuen en l'àmbit no formal de l'educació.

En aquest sentit, el Consell de Direcció del Consorci el 2 de novembre passat va aprovar l'inici dels tràmits per a la creació de sis centres de formació d'Adults (CFA) com a resultat de la transformació d'aules de Formació d'Adults (AFA) per al curs 2010-11 (veure Annex 3):

Ciutat Vella:	CFA Barceloneta
Gràcia-Sarrià:	CFA Rius i Taulet
Nou Barris:	CFA Ciutat Meridiana
Sant Andreu:	CFA Pegaso
Sant Martí:	CFA El Clot
	CFA La Verneda

L'acord del Consell inclou també la creació del CFA de l'Eixample com a resultat de la fusió del CFA Palau de Mar i l'AFA Pere Calders.

Hores d'ara està elaborada una nova proposta d'Acord del Consell de Direcció, que s'estudiarà el proper dia 18 de febrer, per iniciar també la transformació d'altres AFA en CFA:

Horta-Guinardó:	CFA Torrent d'en Melis
Nou Barris:	CFA Madrid

b) Millora de les instal·lacions dels centres i ampliació de l'oferta

El Consorci està duent a terme un pla de millora dels equipaments (canvis de seus) que, com a conseqüència de les ampliacions d'espais, suposa també un increment de l'oferta de places:

Canvis ja efectuats:

AFA La Verneda a l'IES Sant Martí de Provençals.
AFA Rius i Taulet a l'IES Gala Placídia.

Actualment en obres:

CFA Barri Gòtic es trasllada al Palau Alòs (setembre 2011).
CFA Maria Rúbies es trasllada a la Rambla del Raval (edifici UGT).

Canvis previstos:

CFA Manuel Sacristán es trasllada al 22@ (seu CCOO).
AFA Bon Pastor es traslladarà properament a un nou edifici (pisos de promoció) del Patronat de l'Habitatge.
AFA Torrent d'en Melis es traslladarà al recinte de l'exèrcit (CEIP Jovellanos-Príncep de Girona). Previsió 2012-2014.

c) Centres pendents de nou edifici:

Està previst que alguns centres canviïn de seu, però encara està pendent la nova ubicació:

Sant Martí:	CFA Martinet de Nit
Nou Barris:	CFA Prosperitat
Les Corts:	CFA Les Corts

d) Creació de nous centres:

Per tal de millorar l'oferta actual, està prevista la creació de dos nous centres en els districtes de Sants i Sant Martí:

CFA Sants
CFA Poblenou

L'Annex 4 inclou mapes de la ciutat amb la situació dels centres i aules de formació adults el curs 2009-2010 i el resultat d'aquestes actuacions durant període 2010-2012.

La planificació no s'ha d'entendre com a resposta a la demanda potencial o efectiva d'un determinat moment sense establir els criteris i procediments que marcaran la seva capacitat d'evolució i d'adaptació a noves demandes. Es necessària una planificació progressiva i dinàmica que doni resposta, en

primera instància, a la demanda efectiva d'aquesta formació i, a mig i llarg termini, a les necessitats futures i degudament identificades.

El que es presenta avui no és una planificació “tancada”, com ja hem dit es tracta d'una planificació progressiva i dinàmica que no acaba en la proposta 2010-2012, sinó que s'ha d'anar desenvolupant paulatinament per tal de fer que l'educació d'adults a la nostra ciutat assoleixi els objectius que s'han plantejat.